

Sociālās inovācijas lauku un reģionālās attīstības kontekstā

prof. Aija Zobena

LU SZF Socioloģijas nodaļas profesore

Latvijas universitātes 74. konference

SOCIĀLĀS ZINĀTNES

Ilgspējīgas attīstības sociālā dimensija un sociālā 11.03.2016

Rīgā, *Kalpaka bulv. 4, 327.telpā, 3.stāvā*

SUSTINNO

- Lauku un reģionālās attīstības konteksts
- Sociālās inovācijas un sociālā ekonomika
- Inovatīvas pieejas sociālo pakalpojumu nodrošināšanā laukos

- post-padomju pieredze – plusi un mīnusi;
- pretrunīgā zemes reforma pēc neatkarības atjaunošanas;
- nekonsekventa lauksaimniecības un lauku politika;
- nav pro-aktīvas sociālās politikas;
- integrācija ES;
- ilgtspējīga attīstības, bioloģiskās lauksaimniecības, biotehnoloģiju u.c. inovatīvu ideju un tehnoloģiju ienākšana

SUSTINNO

- mainās ekonomiskās un sociālās struktūras;
- veidojas jaunas sociālās un politiskās institūcijas;
- indivīdi adaptējas jaunajās sociālajās struktūrās;
- spontāni veidojas individuālās izdzīvošanas stratēģijas;
- veidojas jaunas sociālās lomas, attiecības, identitātes;
- strauja iedzīvotāju noslāņošanās;

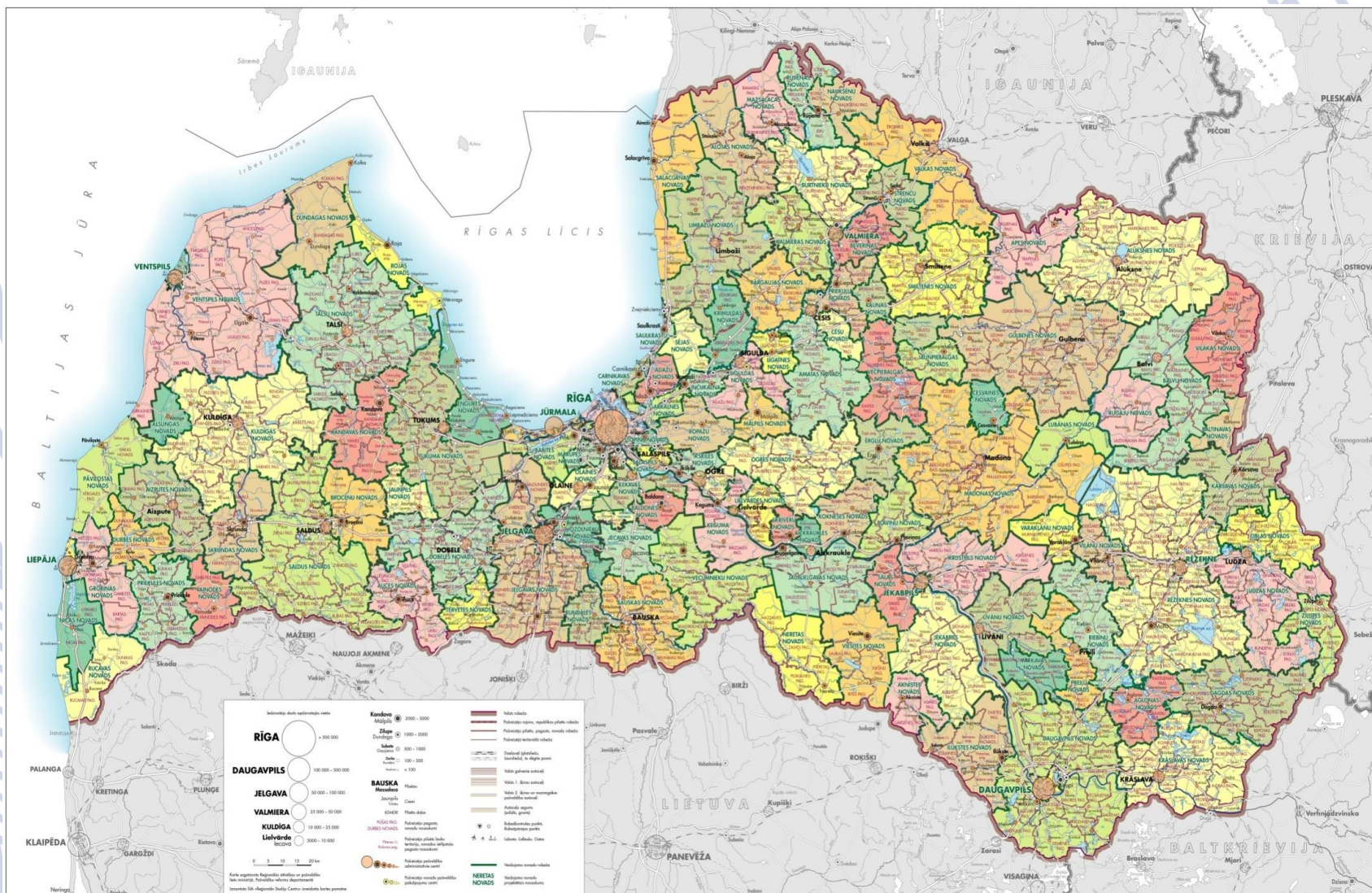
SUSTINNO

Transformācijas procesu sociālās sekas

- migrācija uz pilsētām , g.k. Rīgu, Pierīgu;
- migrācija uz ārzemēm;
- samazinās dzimstība;
- iedzīvotāji noveco;
- sociālās infrastruktūras izmaksas pieaug -
sarūk iedzīvotāju skaits, sociālā infrastruktūra
nespēj pilnvērtīgi funkcionēt.

Administratīvi teritoriālā reforma 2009. gadā.

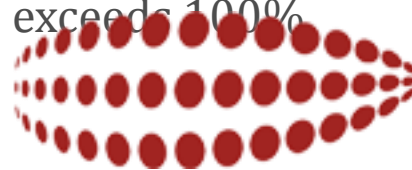

Kur jūs izmantojāt bankas pakalpojumus pēdējo 12 mēnešu laikā? (%)

Place of residence	Use services in Riga	Use services in the place of residence	Use services in other town or territorial unit in the municipality	Use services in other place in Latvia	Use services abroad	Have not used services	Difficult to say
Riga	90.5	90.5	0.6	23.3	12.3	3.1	5.9
Other town	25.2	91.8	12.6	13.1	10.6	5.1	1.3
Rural area	19.1	47.7	32.9	16.8	3.9	13.3	0.9

Source: Survey of the Latvian population, September-October, 2014, n=1004. Respondents could choose several answers, which is why the total percentage exceeds 100%

SUSTINNO

Kur jūs iepirkāties pēdējo 12 mēnešu laikā? (%)

Place of residence	Use services in Riga	Use services in the place of residence	Use services in other town or territorial unit in the municipality	Use services in other place in Latvia	Use services abroad	Have not used services	Difficult to say
Riga	93.8	93.8	0.6	32.0	21.0		5.3
Other town	42.0	97.2	24.7	24.6	13.4	0.6	
Rural area	31.0	89.8	51.5	24.4	9.0	0.9	

Source: Survey of the Latvian population, September-October, 2014, n=1004. Respondents could choose several answers, which is why the total percentage exceeds 100%

Kur jūs izmantojāt dažādus ikdienā nepieciešamus pakalpojumus (kafejnīca, frizieris utml.) pēdējo 12 mēnešu laikā? (%)

Place of residence	Use services in Riga	Use services in the place of residence	Use services in other town or territorial unit of municipal ity	Use services in other place in Latvia	Use services abroad	Have not used services	Difficult to say
Riga	85.9	85.9	0.3	19.40	12.8	8.1	4.7
Other town	23.9	86.6	10.1	9.9	6.8	8.0	0.6
Rural area	18.0	40.0	33.9	14.8	3.1	20.2	0.6

Source: Survey of the Latvian population, September-October, 2014, n=1004. Respondents could choose several answers, which is why the total percentage exceeds 100%

SUSTINNO

Kur jūs apmeklējāt ārstu, izmantojāt medicīnas pakalpojumus pēdējo 12 mēnešu laikā? (%)

Place of residence	Use services in Riga	Use services in the place of residence	Use services in other town or territorial unit in the municipality	Use services in other place in Latvia	Use services abroad	Have not used services	Difficult to say
Riga	83.2	83.2	0.3	2.9	1.2	10.6	5.5
Other town	14.2	80.3	6.9	3.4	0.3	12.7	1.6
Rural area	13.1	61.1	31.8	12.0	0.9	15.8	2.5

Source: Survey of the Latvian population, September–October, 2014, n=1004. Respondents could choose several answers, which is why the total percentage exceeds 100%

SUSTINNO

Vai jūs esat izmantojuši sabiedriskā transporta pakalpojumus pēdējā mēneša laikā? (%)

Place of residence	Yes	No	Difficult to say	Total %
Riga	86.8	12.6	0.6	100.00
Other town	65.8	33.4	0.8	100.00
Rural area	64.8	34.1	1.1	100.00
All respondents	72.3	26.9	0.8	100.00

Source: Survey of the Latvian population, September-October, 2014, n=1004. Respondents could choose several answers, which is why the total percentage exceeds 100%

SUSTINNO

Vai jums vajadzības gadījumā ir pieejams privātais auto (pieder, var aizņemties, kāds var aizvest utml)? (%)

Place of residence	Yes	No	Difficult to say	Total %
Riga	72.3	23.6	4.1	100.00
Other town	68.9	29.0	2.1	100.00
Rural area	73.0	23.2	3.8	100.00
All respondents	71.3	25.4	3.3	100.00

Source: Survey of the Latvian population, September-October, 2014, n=1004. Respondents could choose several answers, which is why the total percentage exceeds 100%

Neatbilstība starp eksistējošajām sociālajām struktūrām un tām, kas būtu nepieciešamas - tradicionālā veidā darboties vairs nav iespējams:

- tirgus nedarbojas ;
- valsts iespējas ir ierobežotas;
- nevalstiskā sektora rīcībā nav resursu (iemaņu, finanšu līdzekļu utt.)

Sociālās inovācijas ir jaunas idejas (produkti, pakalpojumi un modeļi), kas vienlaicīgi apmierina sabiedrības vajadzības un rada sociālas attiecības vai sadarbību. Citiem vārdiem - tās ir inovācijas, kas gan dod labumu sabiedrībai, gan palielina tās rīcībspēju (capacity to act) .

Murray, R., Caulier-Grice, J., Mulgan G. (2009) The open book of social innovation, The Young Foundation, p.3

Tradicionālā ekonomika - preču un pakalpojumu ražošana;

Sociālā ekonomika:

- darbību uztur sociālie tīkli, kas balstīti jaunajās komunikāciju tehnoloģijās,
- saplūst robežas starp ražošanu un patērēšanu,
- pieaug vērtību un misijas loma.

Mobilā sociālo pakalpojumu vienība Kārsavas novadā

Sociālo pakalpojumu mobilās brigādes izveide Kārsavas novadā

Kārsavas novads pieder pie pilsētu apdzīvotības rajoniem, kas ir viens no vislielākajiem Latvijas novadiem, kurā dzīvo apmēram 100 000 iedzīvotāju. Novada iedzīvotāju vidējais vecums ir 65,6 gadi.

Novada iedzīvotāju vidējais dzīves ilgums ir 74,6 gadi, kas ir augstāks nekā vidējais dzīves ilgums Latvijā (73,4 gadi).

Novada iedzīvotāju vidējais ikgadējais ienākums ir 10 000 eiro, kas ir augstāks nekā vidējais ikgadējais ienākums Latvijā (9 000 eiro).

Novada iedzīvotāju vidējais izglītības līmenis ir 10,5 gadi, kas ir augstāks nekā vidējais izglītības līmenis Latvijā (10,3 gadi).

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais nodarbinātības līmenis ir 65%, kas ir augstāks nekā vidējais nodarbinātības līmenis Latvijā (63%).

Kārsavas novads ir viens no vislielākajiem Latvijas novadiem, kurā dzīvo apmēram 100 000 iedzīvotāju. Novada iedzīvotāju vidējais vecums ir 65,6 gadi.

Novada iedzīvotāju vidējais dzīves ilgums ir 74,6 gadi, kas ir augstāks nekā vidējais dzīves ilgums Latvijā (73,4 gadi).

Novada iedzīvotāju vidējais ikgadējais ienākums ir 10 000 eiro, kas ir augstāks nekā vidējais ikgadējais ienākums Latvijā (9 000 eiro).

Novada iedzīvotāju vidējais izglītības līmenis ir 10,5 gadi, kas ir augstāks nekā vidējais izglītības līmenis Latvijā (10,3 gadi).

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais nodarbinātības līmenis ir 65%, kas ir augstāks nekā vidējais nodarbinātības līmenis Latvijā (63%).

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

Novada iedzīvotāju vidējais veselības stāvoklis ir labāks nekā vidējais veselības stāvoklis Latvijā.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

SUSTINNO

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Mobilā sociālo pakalpojumu vienība Bauskas novadā

SUSTINNO

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Latvijas Samariešu apvienības mobilā aprūpes vienība

SUSTINNO